

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE ZWOLLE

Gemeente Groesbeek
Postbus 20
6560 AA GROESBEEK

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Team Handhaving Dier, Natuur
en Handhavingsregie

Postbus 40225
8004 DE ZWOLLE
mijn.rvo.nl

Contactpersoon
J. J. J. Jansen MSc

T 070-3786683
F 070-3786139
bhh@rvo.nl

Onze referentie
F2014001887

Uw referentie
Z-14-12139

Datum 3 april 2014
Betreft Fietspad in Spoorkuil te Groesbeek

Geacht College,

Op 27 februari 2014 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) een verzoek tot handhaving van de Flora- en faunawet ontvangen. Dit verzoek ziet op het aanleggen van een fietspad langs een spoortracé in de gemeente Groesbeek, waardoor het leefgebied van beschermde diersoorten, met name de gladde slang, zou kunnen worden aangetast. Ik heb deze zaak beoordeeld en via deze brief stel ik op de hoogte van mijn beoordeling en informeer ik u dat ik voornemens ben om handhavend op te treden.

Verzoek tot handhaving

Stichting RAVON is van mening dat de plannen voor het aanleggen en het gebruiken van een verhard fietspad in de spoorkuil te Groesbeek een bedreiging vormen voor het leefgebied van reptielen als de zandhagedis, de hazelworm en met name de gladde slang. De stichting stelt dat de mitigerende maatregelen die worden voorgesteld onvoldoende zijn om de negatieve effecten van de voorgenomen aanleg op de reptielenpopulaties te compenseren. Daarnaast zouden de voorgestelde mitigerende maatregelen onvoldoende garantie bieden voor een duurzame staat van instandhouding van de populatie gladde slangen door gebruik van het fietspad. Er zouden alternatieve tracés mogelijk zijn die het leefgebied van reptielen niet doorkruisen. De verzoeker meldt als laatste dat onterecht wordt geconcludeerd dat op grond van het uitgevoerde ecologisch onderzoek een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig is.

Stand van zaken

Naar aanleiding van het verzoek tot handhaving heb ik contact met u gezocht. U heeft aangegeven dat door bureau Waardenburg onderzoek naar de effecten van de aanleg en gebruik van het fietspad heeft gedaan. Hiervoor heeft bureau Waardenburg op 21 november 2013 een oriënterend veldbezoek gedaan. Dit veldbezoek was bedoeld om de geschiktheid van de biotoop voor reptielen en andere beschermde soorten te beoordelen. Naast het veldbezoek is het NDFP geraadpleegd en zijn de volgende rapportages geraadpleegd 'Herstel van de heide tussen Nijmegen en Mook' (Krekels *et al.*, 2003), 'Heiderijk in beeld' (Schut *et al.*, 2012) en 'Knelpunten en kansen revitalisatie spoorlijn Nijmegen CS - Kleve'

(Koopman, 2013). Uit de rapportages van het project Heiderijk blijkt dat er in 2010 geen nulmeting is uitgevoerd in de spoorkuil en dat er in de afgelopen jaren ook geen monitoring heeft plaatsgevonden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Team Handhaving Dier, Natuur
en Handhavingsregie

Bureau Waardenburg stelt dat het plangebied voor het fietspad, het fietsspoor met de korte tredvegetatie, voor reptielen niet van bijzondere betekenis is. Ook stelt de onderzoeker dat het plangebied geen betekenis heeft als overwinteringsbiotoop en voortplantingsbiotoop, maar dat dieren zich kunnen opwarmen langs het fietsspoor in de korte vegetatie of op de kale bodem, of het fietsspoor kunnen kruisen.

Datum
3 april 2014

Onze referentie
F2014001887

U bent van mening dat de aanleg van het fietspad niet zorgt voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten, mits de strook van één meter aan weerszijden van het midden van het huidige fietsspoor wordt aangehouden als werkgebied. Ook wordt er voorafgaand aan de werkzaamheden nog een ecologische quickscan naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen gedaan om vernieling van verblijfplaatsen te voorkomen.

Bij gebruik van een betonnen fietspad is er risico op aanrijding van dieren, met name van reptielen die het pad op kunnen zoeken om zich op te warmen. U stelt dat dit risico er ook is in de huidige situatie en dat, om dit te voorkomen, het beton een witte kleur zal krijgen, waardoor de opwarming van het beton tegen gegaan zal worden. Daarnaast neemt u mitigerende maatregelen, zoals het aanbrengen van plagselhopen en het kort houden van de vegetatie op een strook van circa 1 meter langs het fietspad om te stimuleren dat dieren afstand behouden tot het fietspad. Op basis van het voorgaande meent u dat er voor de ingreep geen ontheffingsaanvraag nodig is.

Beoordeling aanleg

Op basis van de door u en stichting RAVON toegestuurde stukken heb ik deze zaak beoordeeld. Het uitgevoerde onderzoek geeft een te globaal beeld van de plaatselijke verspreiding van de zandhagedis, hazelworm en gladde slang, aangezien hierbij alleen gekeken is naar de geschiktheid van de habitat door middel van literatuuronderzoek en een veldbezoek. Als geschikt habitat is aangetroffen is normaliter nader onderzoek noodzakelijk. Dit nader onderzoek is niet uitgevoerd. De geraadpleegde literatuur geeft daarbij ook nog eens geen actueel beeld van de verspreiding van de verschillende soorten, aangezien, zoals u zelf ook aangeeft, de monitoringsverplichtingen binnen eerder genoemde project Heiderijk niet zijn nagekomen.

Ik ben dan ook van mening dat het uitgevoerde onderzoek een onvolledig beeld oplevert van de verspreiding van met name de gladde slang in het plangebied. In het plangebied en in de directe omgeving komt de soort voornamelijk voor in de Spoorkuil en op het heideterrein aan de westkant van het plangebied (bron: NDFF). Het is onduidelijk hoe groot de aanwezige populatie gladde slang is, maar deze wordt geschat op enkele tientallen volwassen dieren. Daarnaast is het belang van het plangebied voor genoemde soorten onvoldoende onderbouwd en voornamelijk gebaseerd op aannames, op basis van geschikte habitat.

Er is onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de aanleg van het fietspad en de omliggende mitigatiezone geen onrechtmatige gevolgen zal hebben voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen, aangezien mogelijk geschikt leefgebied van de aanwezige reptielensoorten verwijderd zal worden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Team Handhaving Dier, Natuur
en Handhavingsregie

Beoordeling gebruik

Ten aanzien van het gebruik van het fietspad stelt u dat de aanpassing mogelijk een positief effect zal hebben op de aanwezige reptielenpopulaties. U stelt dat het fietspad in huidige vorm reeds intensief wordt gebruikt en dat men soms eigen paden zoekt door het gebied, waardoor de mogelijke verstoring verspreid in het gebied voorkomt. Het huidige intensieve gebruik staat overigens haaks op uw aanname dat de huidige vorm oncomfortabel en zelfs gevaarlijk zou zijn. Door het huidige pad om te vormen naar een wit betonnen pad, met daaromheen een strook van 1 meter aan kort gemaaid grasland, zouden volgens u voldoende maatregelen genomen worden om te voorkomen dat dieren op het pad gaan zonnen. Enerzijds omdat de dieren niet in open gebied zouden willen verblijven, anderzijds omdat het witte beton waarschijnlijk nauwelijks warmer zal zijn dan zijn omgeving.

Datum
3 april 2014

Onze referentie
F2014001887

Ik ben van mening dat deze conclusie te makkelijk wordt getrokken. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar de toename van het aantal fietsbewegingen, maar het is reëel om te verwachten dat het aantal fietsers met de aanleg van een betonnen fietspad van maximaal 2 meter breed aanzienlijk zal toenemen. Hiermee wordt de kans op aanrijdingen en verkeersslachtoffers van met name de gladde slang en de hazelworm groter. Ook zijn geen duidelijke meetresultaten bekend die het aannemelijk maken dat het witte beton niet warmer zal worden dan de omgeving, waardoor het niet aantrekkelijk zou zijn voor reptielen om hierop te gaan zonnen.

Daarnaast ben ik van mening dat de voorgestelde mitigerende maatregelen onvoldoende zijn om te voorkomen dat reptielen het fietspad en de omliggende berm gebruiken om te zonnen en het risico op verkeersslachtoffers daarmee niet wordt beperkt. Een betonnen fietspad is voor dieren juist uitnodigender dan half-verharding. Bovendien is beton geruisloos. Hierdoor worden zonnende dieren niet gewaarschuwd voor aankomende fietsers, hetgeen het aantal slachtoffers kan vergroten. Door aan beide zijden het fietspad een meter breed ongeschikt te houden gaat een groot deel van de biotoop (4 meter breed) verloren. Daarnaast wordt door het kort houden van de vegetatie niet voorkomen dat dieren gaan zonnen.

Conclusie

Ik ben dan ook van mening dat nader onderzoek noodzakelijk is om uit te kunnen sluiten dat de aanleg en het gebruik van het fietspad geen overtreding zullen betekenen van de Flora- en faunawet. Hiertoe zal in ieder geval de verspreiding van de aanwezige reptielen goed in kaart gebracht moeten worden. Hiervoor is ook een grotere onderzoeksinspanning noodzakelijk dan één veldbezoek in november.

Op basis van de bovenstaande informatie concludeer ik dat het aannemelijk is dat u, met de aanleg en openstelling van het fietspad, de artikelen 9, 10 en 11 van de Flora- en faunawet zal overtreden. Daarnaast concludeer ik dat u, als u op basis van deze gegevens, besluit de aanleg toch voort te zetten, u onvoldoende gehoor geeft aan de in artikel 2 van de Flora- en faunawet omschreven zorgplicht.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Team Handhaving Dier, Natuur
en Handhavingsregie

Datum
3 april 2014

Onze referentie
F2014001887

Ik verzoek u dan ook dit nader onderzoek uit te voeren en aan mij ter beoordeling voor te leggen voor u start met de werkzaamheden. Mocht u, op basis van de huidige gegevens, toch willen starten met de werkzaamheden, zal ik overwegen om, op grond van mijn bevoegdheid, handhavend op te treden.

Zienswijze sturen

Wilt u reageren op deze vooraankondiging? Dan kunt u schriftelijk uw 'zienswijze' sturen. Ik neem uw zienswijze mee bij mijn beslissing. Stuur uw brief naar:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. Jorden Jansen
Postbus 40225
8004 DE ZWOLLE.

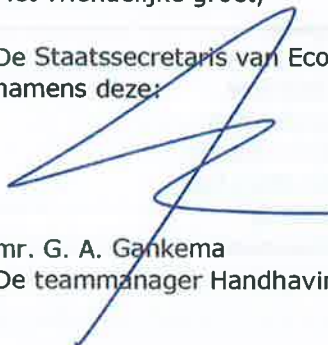
Doe dit binnen veertien dagen na de datum die bovenaan deze brief staat.

Tot slot

Ik ga ervan uit dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd. Heeft u nog vragen, dan kunt u telefonisch contact opnemen met de heer Jorden Jansen van Team Handhaving Dier, Natuur en Handhavingsregie, bereikbaar via telefoonnummer 070 - 378 66 83.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

mr. G. A. Gankema
De teammanager Handhaving Dier, Natuur en Handhavingsregie

NB. Uitnodiging voor veldbezoek

Op 28 april 2014 heb ik van u een uitnodiging ontvangen voor een veldbezoek. Gezien bovenstaande zal een eenmalig veldbezoek geen nader uitsluitel kunnen geven over de verspreiding van de genoemde reptielensoorten. Ik dank u dan ook voor de uitnodiging, maar heb ik besloten hier niet op in te gaan.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan:

- Stichting RAVON,